

Tutustuminen viidennen luokan englannin kielen tuntiin

Kävin tutustumassa alakoulun viidennen luokan englannin tuntiin. Paikkaa valitessani pohdin eri vaihtoehtoja. Erilaisten vierailujen, opettajaharjoittelujen ja sijaisuuksien myötä olen kartuttanut kokemusta erilaisista ryhmistä, mm. ala- ja yläkouluista, eri-ikäisten maahanmuuttajien koulutuksesta, ammattikoulusta, lukiosta ja ammattikorkeakoulusta. Alakoulukaan ei siis ole minulle kokonaan vieras, sillä olen toiminut myös luokanopettajan sijaisena. Englantia olen opettanut 3.-6.-luokkalaisille reilun kolmen kuukauden ajan. Sijaisuudestani on kulunut kuitenkin jo monta vuotta, joten nyt olikin kiinnostavaa nähdä, miten opetus on muuttunut näiden vuosien aikana. Vaikka olenkin pitänyt englannin opetusta jo vanhastaan melko monipuolisena, ja muistan hyvin, että erilaisia tekstejä hyödynnettiin paljon jo omana kouluajanani, niiden kirjo on viime vuosina edelleen laajentunut. Tietotekniikan kehitys on mahdollistanut yhä uusien audiovisuaalisten keinojen hyödyntämisen esimerkiksi vanhojen analogisten laitteiden, rahisevien nauhureiden sekä piirtoheitinkalvojen sijaan.

Vierailuni aikana opetuksessa käytettiin varmasti kaikkia laajan tekstikäsityksen lajeja, kuten digitaalisia, painettuja, puhuttuja, kirjoitettuja, visuaalisia, auditiivisia ja audiovisuaalisia tekstejä. Oppitunnin ensimmäisessä harjoituksessa opettaja kertoi elämästään ja omista harrastuksistaan kuvin. Kuvat tarjosivat vihjeitä vaikkapa siitä, mitä opettaja harrastaa, mistä hän pitää ja missä hän on matkustellut. Oikea vastaus tuli oivaltaa kysymysten avulla. Osa kuvista oli helpompia ja osa vaikeampia.

Tehtävä oli erittäin hyvä tapa harjoitella erilaisia tulkinnan taitoja. Oppilaiden oli tulkittava sekä kuvaa, että sen pohjalta syntynyttä keskustelua. Oppilaat joutuivat välillä toden teolla miettimään, mitä kuvalla oikeasti haluttiin kertoa ja minkälaisen kysymysten avulla oikeaan vastaukseen voidaan päästä. Oppilaiden kysymykset olivat todella oivaltavia ja kekseliäitä, vaikka arvaukset eivät aina osuneetkaan heti kohdilleen. Tehtävässä jouduttiin harjoittelemaan myös kuvien kriittistä tulkintaa. Koska kyseessä oli englannin tunti, kysymykset tuotettiin luonnollisesti englanniksi.

Ensimmäisessä diassa oli maalaustarvikkeita ja täytekakku.

Kuvapari tuotti oppilailta sellaisia kysymyksiä, kuten ”Do you like painting? Do you like cakes?” Melko nopeasti oppilaat oivalsivat, että opettaja tykkää sekä maalata tauluja, ja vaikka toki myös syödä, niin ennen kaikkea leipoa.

Seuraavassa diassa kysymys esitettiin numeroina. Mitähän nämä luvut mahtavat tarkoittaa?

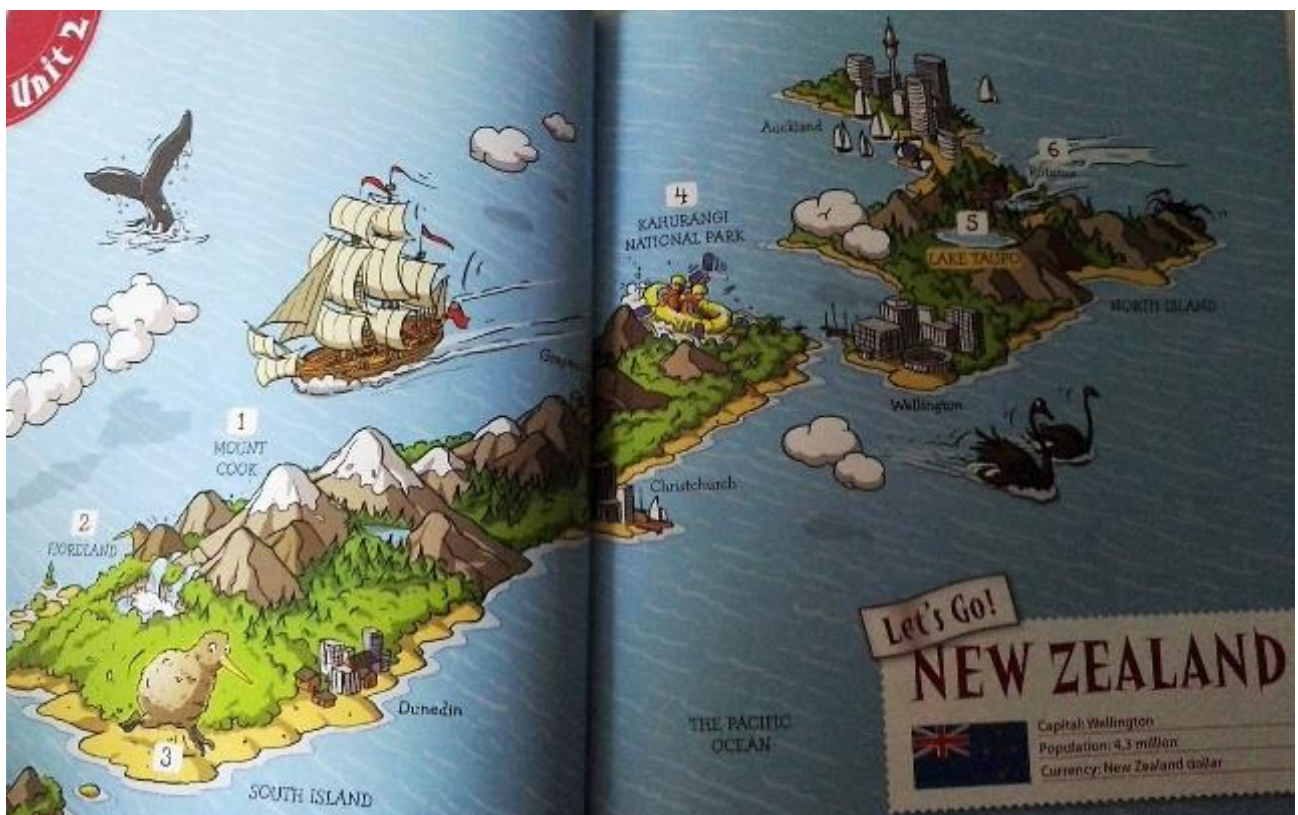
Kysymysten avulla saatiin nopeasti selvitettyä, että luvuilla haetaan opettajan pituutta. Opettaja on 182 cm pitkä.

Seuraava dia liittyi urheiluun. Opettajan harrastukseen. Kumpi näistä mahtaakaan olla opettajan harrastus?

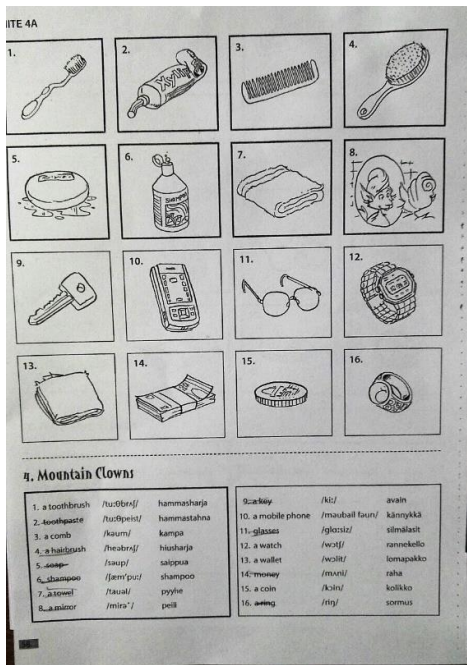

Kaikki oppilaat arvelivat, että opettaja harrastaa koripalloa. Arvausta perusteltiin opettajan pituudella. Kysymysten kautta kuitenkin selvisi, että oikea vastaus oli kuitenkin lentopallo.

Seuraava tehtävä oli audiovisuaalinen. Oppilaat katsoivat videon Uudesta-Seelannista. Videolla esiteltiin faktatietoja maasta ja sen asukkaista. Ennen videon katselua/kuuntelua opettaja kirjoitti taululle muutaman kysymyksen, joihin oppilaiden oli löydettävä oikeat vastaukset. Tehtävässä kysyttiin muun muassa kuinka monesta saaresta Uusi-Seelanti muodostuu ja kuinka monta lammasta Uudessa-Seelannissa on. Tehtävä oli mielestäni viidesluokkalaisille varsin haastava ja vaati jo melko hyvää englannin kielen taitoa. Oppilaat kuitenkin saivat poimittua erittäin hyvin oikeita vastauksia. Tehtävä oli samalla myös hyvä tekstin tuottamisen harjoitus. Oppilaat joutuivat kuuntelemaan tarkoin ja tekemään samaan aikaan muistiinpanoja kuulemastaan.

Opettaja heijasti taululle viidennen luokan Let's Go - oppikirjan tekstin, jota oppilaat saivat silmäillä valkokankaalta tai omasta tekstikirjastaan. Tekstissä elettiin arki-aamua ja nelihenken perheen jäsenet olivat valmistautumassa kouluun ja töihin. Aluksi perheen poika tuli äidiltään kysymään, missä hänen hammasharjansa on, tämän jälkeen äidin apua tarvitsivat myös perheen tytär ja isä. Äiti osasi neuvoa kadonneiden tavaroiden löytämisessä. Tarina kuitenkin päättyi siihen, kun äiti itse kummasteli, missä hänen matkapuhelimensa ja autonsa avaimet ovat. Seuraavaksi sama teksti kuunneltiin CD-levyltä, jotta oppilaat kuulivat tekstissä esiintyvien uusien sanojen äänne-asun. Kuuntelun jälkeen oppilaat käsittelivät tekstiä pienryhmissä. Jokainen ryhmän jäsen sai tekstistä roolin, jonka repliikit tuli lukea. Tämän jälkeen tekstistä keskusteltiin oppikirjan ohjeiden mukaisesti.

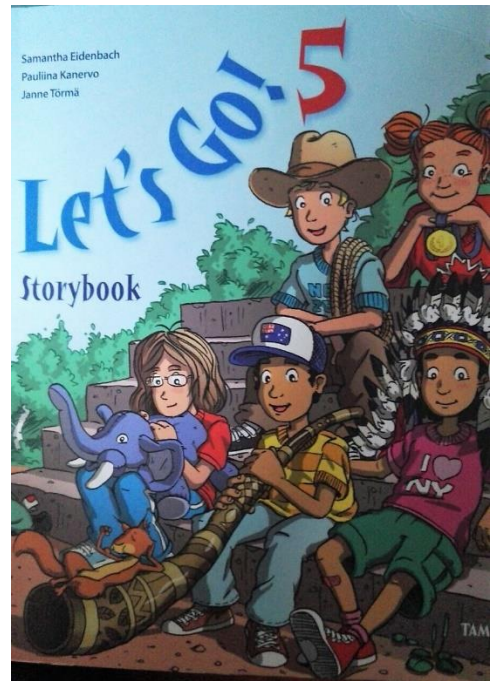

Lopuksi oppilaat saivat vielä eteensä bingokupongin. Kupongissa oli kuvia niistä sanoista, joita tekstikappaleessa esiintyi. Opettaja nosti esiin sanoja ja luki ne oppilaille, mm. toothbrush, hairbrush, mobile phone. Oppilaiden oli tunnistettava sanat ja väritettävä sanoja edustavat kuvat bingolapusta. Bingossa haettiin ensin yhtä riviä, sitten kahta, kolmea ja lopuksi vielä neljää.

Tekstejä käytettiin tunnilla erittäin monipuolisesti ja kiinnostavasti. Sanoja oli niin digitaalisessa kuin painetussa ja kirjoitetussa muodossa. Tunnin aikana tekstit esiintyivät paljon myös puhuttuina. Opettaja puhui, mutta myös oppilaat saivat äänensä kuuluviin, sekä itsenäisesti että ryhmissä. Puhetta

kuultiin myös CD-soittimelta ja tietokoneelta pelkkänä äänenä, mutta myös multimodaalisesti yhdistettynä kuvaan ja muihin semioottisiin järjestelmiin.

Englannin kielen oppimisympäristö oli kiinnostava. Itse luokka oli täynnä erilaisia visuaalisia ja kirjoitettuja virikkeitä kuten julisteita, karttoja ja muita opetusmateriaaleja. Opettaja hyödynsi opetuksessa monipuolisia toimintatapoja. Esimerkiksi video Uudesta-Seelannista käsitteli varsin laaja-alaisia tietoja. Videolla kerrottiin Uudesta-Seelannista muun muassa historiallisesti, maantieteellisesti ja biologisesti. Kartalta näytettiin, kuinka Uusi-Seelanti sijaitsee Suomeen nähden toisella puolella maapalloa, Tyynellä valtamerellä Australian ”takana”. Uudessa-Seelannissa elää Kiwi-lintuja ja myös sen väestöä kutsutaan samalla nimellä jne. Oppimistilanne ei rajoittunut pelkästään luokkaan, vaan kaikki opetuksessa käytetyt materiaalit tarjosivat valmiuksia

myös elävää elämää varten, kuten matkustelua vieraassa maassa tai keskusteltaessa eri kulttuurista tulevan henkilön kanssa. Tiedot kartuttivat myös eri oppiaineiden tietämystä, kuten juuri maantiedon, biologian tai historian aihealueisiin liittyvää tietovarantoa. Opettaja piti kaiken aikaa tarkoin huolen, että jokainen oppilas saa äänensä kuuluviin. Tunnin ilmapiiri oli lämmin, osallistava ja kannustava. Myöskään väärää vastausta ei tarvinnut pelätä.

Pidin vierailua englannin tunnille hyvin kiintoisalta. Jos mietin näkemääni äidinkielen- ja kirjallisuuden opetuksen valossa, näen toki paljon yhtäläisyyksiä aineiden välillä. Molempien aikana opetetaan kieleen, joko äidinkieleen tai vieraaseen kieleen liittyviä asioita, ja oppiminen tapahtuu erilaisten tekstien välityksellä. Vierailutuntini opettaja osasi hyödyntää erilaisia opetusmenetelmiä erittäin monipuolisesti ja kiinnostavasti. Tässä itselläni on vielä hyvinkin oppimisen varaa. Ryhmän ulkopuolisena tarkkailijana on aina helpompaa havainnoida toimivia ja ei-toimivia toimintatapoja. Esimerkiksi opetuksen pelillistäminen bingon muodossa tuntui kaikista olevan varsin mielenkiintoinen ja hauska tapa käsitellä uusia sanoja. Erilaisia pelejä voi hyvin hyödyntää myös äidinkielen- ja kirjallisuuden opetuksessa. Pelien ei tarvitse aina olla verkkoympäristössä, vaan myös erilaiset perinteisemmät pelit ovat varmasti kiinnostavia.

Eri oppiaineisiin, kuten nyt englannin tuntiin tutustuessani, olen myös saanut hyvin huomata, että suomen kieli on vahvasti läsnä kaikessa opetuksessa. Suomenkielisissä kouluissa äidinkielenään suomen kieltä puhuvien oppilaiden keskuudessa käytännössä lähes kaikki opetus tapahtuu suomen

kielen välityksellä. Myös seuraamallani tunnilla suomen kieli eri teksteinä, kuten puhuttuna tai kirjoitettuna, oli vahvasti mukana tukemassa vieraan kielen oppimista. Tästä voikin hyvin johtopäätöksenä vetää, että äidinkieli on kaiken uuden oppimisen perusta. Yhtä lailla on tärkeää tiedostaa, että äidinkieltä myös opitaan muidenkin oppiaineiden, kuin äidinkielen tunneilla.